

Hagyomány

A Magyarország egyik cikke, a 68-as és 86-os párizsi diáklázadások gyökereit kutatva arra a következtetésre jut, hogy "diákok és zsaruk mindig is szerettek megmérkőzni egymással". Példaként a francia gólyaavatási szertartásokat emlegeti, ahol a frissen felavatottaknak kisebb akciókat kell végrehajtaniuk a rend őreinek rovására. Ezek szerint a rendőr-diák ellenszenv a megmozdulások fő motiváló tényezője, és mert ez az ellentét örök és általánosan elterjedt, a megmozdulások bárhol megtörténhetek volna. Képzeljük tehát most el, amint nálunk egy átlag gólya felavatása után az utcára vonul és különféle csínyeket eszel ki a sarkon posztoló rendőr bosszantására. Ahogy ez már szokás. Vagy amint az éppen esedékes oktatási törvénytervezet/rendelet ellen utcára vonult diákság vezére - két miniszter között - a követelésekről nyilatkozik a televízió riportereknek. Ahogy a legutóbbi párizsi tudósításban láttuk. Vagy elképzélhetjük azt is, amint az éppen esedékes halott diáktüntetőről másnap utcát neveznek el. Ahogy Párizsban 68-ban vagy 86-ban tették. Mert az események ugye bárhol megtörténhetnek.

Párizsban például megtörtént. Nem először és nem is másodjára. Ők jóval korábban kezdték.

A párizsi diákok első nagy kivonulásán^{án} amikor mesterek és tanítványok az egyetemi autonómia megsértése miatt Orleansba mentek át, hogy új egyetemet hozzanak létre - több mint száz évvel az első közép-európai egyetem megalapítása előtt került sor. A kivonulás jogát pedig az 1229-es "Nagy Exodus" után is megtartották és átértelmezve bár, de máig él. Magának az egyetem fogalmának értelme is más ott és nálunk. A miénk sokkal szűkebb fogalom.

Az universitás itt pusztán az intézményt jelenti, míg ott, az emberek mentalításában megmaradt az eredetibb jelentéstartalom. E szerint az universitas elsősorban nem az intézményre vonatkozik, hanem arra a kooperatív viszonyra, amit tanulás és tanítás szabadságáért tanítványok ill. mester és tanítvány közt létrejön. Az egyetemet ez az együttműködés alakította intézménnyé, amíg nálunk a már meglévő intézményre próbáltak közösséget és közösségtudatot építeni.

Közösség, együttműködési képesség, autonómia, a kivonulás joga. Hagyományok. Nem olyan látványosak, mint a zsarudiákok ellentét. De az események bárhol megtörténhetek volna?

Képzeljünk el egy átlag magyar egyetemet...